

Mysli globálně, jednej lokálně aneb Týden globálního vzdělávání 2018

Mgr. Lenka Pánková | Mgr. Dominika Scholzová

Co by se mělo změnit ve vašem městě nebo obci, aby se stala lepším místem pro život? To je hlavní otázka letošního ročníku Týdne globálního vzdělávání, který se v České republice uskuteční od 19. do 25. listopadu. Během tohoto týdne mohou žáci, ale nejen oni hledat odpovědi a navrhnout možná řešení k tomu, aby se ve svém místě cítili dobře a aby dokázali propojit odpovědnost za kvalitu života u nás i s širším světovým kontextem. Každá, i ta sebemenší, změna má smysl. Může to být třeba změna, která usnadní či vylepší život integrovaným žákům či těm, kteří jsou sociálně znevýhodněni.

Co se bude během letošního Týdne globálního vzdělávání dít? Letošní ročník se svým tématem „Mysli globálně, jednej lokálně“ zaměřuje na **téma udržitelnosti měst a obcí**. Koresponduje tak s agendou OSN – Cíli udržitelného rozvoje, konkrétně s cílem 11, souzní i s novými, inspirativními přístupy ke vzdělávání.

Proč právě téma „Mysli globálně, jednej lokálně“?

Ač nás to možná překvapí, nejvíce chudých lidí nežijí ve venkovských oblastech, ale právě ve městech. V nich pak v důsledku rychlé urbanizace dochází ke značnému znečištění ovzduší, nadužívání elektrické energie a vody, hromadění nadbytečného odpadu a rychlé devastaci životního prostředí a zeleně. Co s tím můžeme udělat my? Podíváme-li se na města a obce v různých koutech světa, uvidíme **paletu inspirace a inovativních nápadů**. Některá města se soustředí na ochranu životního prostředí využíváním **sluneční energie**, podporou opatření na **zadržování vody** v zastavěných částech měst či **omezováním plastového odpadu**. Jiná města budují **sociální podniky**, podporují diskuzní fóra nebo pořádají veřejné debaty,

kde se občané mohou aktivně zapojit třeba do příprav územního plánování a výstavby či do zvelebování místa, kde žijí.

Chceme povzbudit učitelky a učitele formálního i neformálního vzdělávání k **začleňování globálního rozvojového vzdělávání** do jejich aktivit. A zároveň chceme podpořit školy, aby **aktivně přispívaly k udržitelnému rozvoji na lokální úrovni** a podílely se tak na **řešení globálních výzev**. Za tímto účelem jsme vytvořili spolu s dalšími zapojenými organizacemi krátký **manuál „Mysli globálně, jednej lokálně!“**, který pedagogům a žákům pomůže s plánováním nápadů v jejich městě nebo obci.

Chceme žáky vést k tomu, aby jednali tak, abychom společně utvářeli takový svět, ve kterém chceme žít.

Akci po celé České republice spolurealizují organizace **ADRA, ARPOK, Diakonie ČCE** – Středisko humanitární

a rozvojové spolupráce, **Charita Česká republika, INEX – SDA, Jeden svět na školách** – Člověk v tísni, **NaZemi, SEVER a Varianty** – Člověk v tísni sdružené v Českém fóru pro rozvojovou spolupráci.

ARPOK jako vzdělávací organizace cílí během Týdne globálního vzdělávání na pedagogy a jejich žáky. Spolu s podporou pedagoga a koordinátora z ARPOKu budou žáci ve věku 12–19 let **vytvářet kampaň**, která bude reagovat na otázku „Co by se mělo ve vašem městě či obci změnit, aby se stalo ideálním místem pro život?“.

Úkolem žáků je si kampaň navrhnout, vypracovat harmonogram, zpropagovat ji a realizovat. Po celou dobu plánování bude žákovskému týmu k dispozici **mentor z ARPOKu**. Po ukončení žákovských kampaní, které se budou na školách odehrávat v týdnu 19.–25. listopadu, se bude 4. prosince 2018 konat v Olomouci **panelová diskuze** pro zapojené školy. Během ní budou žáci nejen prezentovat, jak se jim v jejich kampaních dařilo, ale také budou mít příležitost diskutovat s odborníky z praxe na téma udržitelnosti měst a obcí a hledat i s nimi odpovědi na otázku, co by se mělo ve vašem městě či obci změnit, aby se pro ně stalo ideálním místem pro život.

Školními kampaněmi chceme podpořit cesty k porozumění globálnímu souvislostem současného světa a odpovědnosti každého z nás za kvalitu života nejen v našem okolí, ale i v širším světovém kontextu.

Cílem kampaní je oslovit nejen spolužáky, ale **otevřít i školní prostředí** a pokusit se zapojit nejen své další spolužáky, ale třeba i místní komunitu. Žáci vzájemně spolupracují, dozvídají se nové informace a jsou schopni o nich kriticky přemýšlet a diskutovat.

Do Týdne globálního vzdělávání se může zapojit i česká veřejnost v **Praze, Brně, Olomouci, Ostravě a dalších místech ČR** na akcích pořádaných a podporovaných organizacemi sdruženými v **Českém fóru pro rozvojovou spolupráci**.

Co je Týden globálního vzdělávání?

Týden globálního vzdělávání je **celoevropská akce** pořádaná od roku 1999 North South Centre při Radě Evropy, která je zaměřená na vzdělávací aktivity v oblasti globálního rozvojového vzdělávání. Věnuje se způsobům, jak ve vzdělávání přiblížit problém rovnosti, různosti a spravedlnosti mezi lidmi na lokální i globální úrovni. Hledá

možnosti, jak **prohloubit respekt a porozumění mezi různými kulturami**. Podporuje vzdělávací aktivity, které vedou ke změně zažitých postojů a pomáhají nám cítit zodpovědnost za kvalitu života nejen v našem okolí, ale i v širším světovém kontextu.

Týden globálního vzdělávání připadá vždy na polovinu listopadu, kdy se v daném týdnu ve všech zapojených zemích zvyšuje prostřednictvím formálního i neformálního vzdělávání povědomí o globálních výzvách a otázkách. Každý rok se pak Týden globálního vzdělávání zaměřuje na konkrétní téma.

Česká republika se do Týdne globálního vzdělávání zapojila **poprvé v roce 2014**, kdy bylo společné **téma Víme, co jíme?** – potravinová bezpečnost a plýtvání potravinami.

O rok později, kdy médií rezonovalo téma migrace, se Týden globálního vzdělávání věnoval tématu **Na jedné lodi**. Hlavní ideou tohoto ročníku bylo sdělení, že i přes odlišnosti máme všichni stejné potřeby a pro jejich naplňování jsme na stejné lodi, a že to, co se děje kdekoli ve světě, se týká i nás.

V roce 2016 žáci i veřejnost hledali cesty, jak udržovat bezpečnou rovnováhu mezi dobrými a špatnými stránkami ve světě i v nás samotných, aby byl **Svět v bezpečí**. Tehdejší ročník se zaměřoval konkrétně na **bezpečí na internetu** a schopnost rozlišovat informace, kterými nás média zásobují.

V loňském roce, kdy byl rok 2017 vyhlášen OSN jako Mezinárodní rok udržitelného cestovního ruchu, bylo tématem Týdne globálního vzdělávání **„Tvoje cesta, tvoje stopa“**. Nejen žáci a učitelé, ale i široká veřejnost hledali způsoby a odpovědi na to, **jak v dnešním světě cestovat**, aby z toho měly užitek obě zapojené strany – hosté i hostitelé.

Cestování do různých koutů světa se stalo pro mnohé z nás úplnou samozřejmostí. Loňský ročník vedl k zamyšlení nad tím, jak naše návštěva ovlivní životy místních obyvatel, jaký dopad bude mít naše cestování na životní prostředí apod.

Více informací k jednotlivým ročníkům lze nalézt na: **<https://arpok.cz/pro-pedagogy/tyden-globalniho-vzdelavani/>**.

Autorky pracují ve vzdělávací organizaci ARPOK